

လုမ်းမှိုင်းလုမ်းဗျာ. (UN)

စေးတီပီးတတ်း ရွင်,သီ,ဗံ,ရှမ်း,လုမ်း

မံ (1325)

မုၣ်လုမ်းငဝ်းဂေၤဆင်းယိင်း(မှိုင်းမာဆေး) ပိုဆဲးကွၢ်,။

စေးတီပီးတတ်း ဂွင်,သီ,ဗေံ,ရှုမ်,လူမ်း; လုမ်းမိုင်းလုမ်းဗျာ. (UN)

မိုင်းဝမ်းထီ 31 လိုခ်ကွက်,တူပ်,ပိုင်, 2001 ဆေ့ ဗုဒ္ဓဲးစပ်းလုမ်းဂွင်,သီ,ဗေံ,ရှုမ်,လူမ်း; လုမ်းမိုင်းလုမ်းဗျာ.စပ် ရူးလုမ်းလုမ်းဗုဒ္ဓဲးလံးလုင်ဂခ်သီင်းသီင်းသေ တီပီးတတ်းမး စေးတီပီးတတ်း ဂွင်,သီ,ရှုမ်,လူမ်း; စွင်လုမ်းမိုင်း လုမ်းဗျာ. မံ 1325 ဆေ့.ယူ,ယဝ်။ ဆွဲးဂးစေးတီပီးတတ်းကခ်ယမ်း တီပီးတတ်းမးလိုင်းဆေ့ စေးတီပီးတတ်းကခ် (S/ Res-1325) ဆေ့ပိခ်စေး တီပီးတတ်းကွခ်တင်းသုတ်း ကခ်ဝံဆေ့ဆက်းဆိုင်ဂီပ်,ဂပ်းယွခ်.ပင်ပွဲးတိုက်းသိုက်းသေလံးတုမ် တိုပ်.ဆိုင်ဆင်းယိုင်းလုင်းသင်၊ တီးတွခ်ဆင်းယိုင်းစပ် စပ်းပုးဆွဲးဂခ် ခဂးလိတ်းပခ်ရှုဆေ့လုင်းသင်၊ ဂီပ်,ဂပ်း လုင်းလမ်းယိခ်ဆေ့ ဆင်,ရှိုပ်တေမခ်း ဂိုမ်းဂျု,စပ်းယာပ်းလုင်းသင် ....ကဂျု,လိုင်းဆေ့ယူ,ယဝ်။

ဂွင်,သီ,ဗေံ,ရှုမ်,လူမ်း

- စမးဝုခ်စွပ်းထတ်းသင်စိုခ်း လိုင်းပိခ်စေးတီပီးတတ်းစွင် ဂွင်,သီ,ရှုမ်,လူမ်း; လုမ်းမိုင်းလုမ်းဗျာ. မိုခ်ဆင်,မံ 1261(1999) ဝမ်းထီ 25 ၊ လိုခ်ကေးဂတ်းသ် 1999။ မံ 1265 (1999) ဝမ်းထီ 17 ၊ လိုခ် သီပ်,တီမ်, ပိုင်း 1999။ မံ 1296 (2000)ဝမ်းထီ 19၊ လိုခ်ကေး,ပိုင်,လ် 2000 လုင်း မံ 1314 (2000)၊ ဝမ်းထီ 11၊ လိုခ်ကေးဂတ်းသ် 2000 .... လိုင်းဆေ့ ကပ်ပုခ်မက်းမံပခ်သေလုင်း ဝံဆေ့ဆက်းသွဲးလုင်ဆိုင် ကိတ်,ပုးလုင်; စေး ခဆတင်းစွင်ဗုဒ္ဓဲးဆင်းလိုင်; ဂွင်,သီ,ရှုမ်,လူမ်း;လုမ်းမိုင်းလုမ်းဗျာ. ပိုခ်ကွက်,မိုင်းဝမ်းလုမ်းမိုင်းလုမ်းဗျာ. တု,ဝမ်း သုခ်,လံးဆင်းယိုင်းလုင်း ဝမ်းလမ်းယိခ်ဂူးမိုင်းမိုင်း ဝမ်းထီ.(8)လိုခ်မတ်းစို -2000(Sc/6816) ဆေ့သေ လုင်းသင်၊
- စိုခ်းစမးစုခ်.ထတ်းသင်စိုခ်းစေးပိုခ်ဗေပ်,ပီ,ဂိခ်း(မိုင်းစစ.)စေးလုစုခ်ဆေ့သီခ်းတင်းဂခ်ခါခ်းလုင်း မူ,ပိုင်ဝု,တု. မံ(A-52-231) ကခ်ပခ်စေးမခ်းဂီခ်,ဝံဝု; တက်းတေဂီတ်းယူ, ဆေ့ဆေ့လုင်းသင်၊ လိုပ်သေဆေ့စေးမက်းမံ ဗုဒ္ဓဲးလီ ကခ်ကွက်,ပုးမးဆွဲးမိုင်းပင်ဂုမ်စိုက်းစီး စွင်လုမ်းမိုင်းလုမ်းဗျာ. ပင်ဂုမ်လုင်ဂွခ်,ဗေံ,ရှုမ်. တွခ်းမံ(23)/ ပုးတွဲး ရှပ်စေး " ဝီခ် ဆင်းယိုင်း 2000" ဆေ့ လုင်းသင်၊
- ဆွဲးပီးရှပ်ပက်, 21(ယု,လု.)ဆေ့ ယု,ရှုးလီက်,စဗေ ယိုင်း/လံး (Gender) သေ ရှုးမီးလုင်းဗေံ,ပိုင်းဂခ်. လုင်းပုက် ပွင်စိုခ်းယု,လုင်းလုင်းလမ်းယိခ် (A-S-23/10/REV1)။ ကခ်ပိုင်လုင်မခ်း တွခ်းတု,ဂီပ်,ဂပ်းလုင်းဆင်းယိုင်း လုင်း လုင်းစွင်စမ် ပတ်စတ်းဆွဲးစေးယိုင်းဂွင်,ဂင်, ဆေ့လုင်းသင်၊
- ဝံဆေ့ဆက်းသွဲးလုင်ဆိုင် စေးယိုင်းကခ်းလုင်းမံမီး ကခ်ပုးဆွဲးစွင်လုမ်းမိုင်းလုမ်းဗျာ.လုင်းတင်းကိတ်,ပုး ပုခ်းဗုဒ္ဓဲး ဂွင်,သီ,ဗေံ,ရှုမ်,လူမ်း; ကခ်မီးယူ,ပုးတွဲးစေးမခ်းဂီခ်, တွခ်းတု,လုင်းဂတ်းယိခ်လုင်း မီးလုင်းရှုမ်,လူမ်း;တု,ဂူး မိုင်းမိုင်းဆေ့လုင်းသင်၊
- ပိုခ်ဗေပ်,ကွက်,လုင်းဝုးမီးတင်းမံးလုင်ဆိုင် လိုင်းပိခ်ဂုခ်းဝမ်းဂုခ်းမိုင်း (ဂမ်ဆမ်ဆင်းယိုင်းလုင်းလုက်းကွခ်,)၊ ယုခ်ဗုဒ္ဓဲးလုင်းလုင်းစွင်စမ်ပတ်စတ်း ဆွဲးစေးယိုင်းဂွင်,ဂင်,သေလုင်း လံးစမ်,တုက်ယက်းယူ,လိုင်းဆေ့သေကမ်,ဂူး ဂုခ်းပံးဗေံလုင်းဂုခ်းထုက်,တိုက်းရှုး လိုပ်းစံးဝမ်းရှုးဆေးသုခ်လိခ်(IDP)စပ်လိုင်းဆေ့ဂေး လံးစမ်,တင်းလိုင်း ကခ်ပုးဆွဲး ဗေံ,စေးစိုက်,ဂခ်လုင်း လုမ်းယိုင်းဂွင်,ဂင်,စပ် ဝံပုခ်မံတေဂုခ်းမိုင်း ဆေ့တိုင်းတွခ်းမးလိုပ်ဂပ်, လုင်း ရှပ်.မက်းမံပခ်ဝု; လုင်းလိုင်းဆေ့ ပိခ်ကခ်တုမ်တိုပ်တု,ဂခ်ခါခ်းယိခ်လုင်း လုင်းထုက်,မေ့စိုခ်းလီဂခ် ဆင်,ရှိုပ်တေမခ်းဂိုမ်းဂျု,စပ်းယာပ်းယူ, ကခ်ဝုးဆေ့ လုင်းသင်၊

**မာ်းမံာ်တွင်းဂိုမ်း တီးလူဝ်,ဂူမ်းဂံာ်ခိင်စေးမုမ်း မမ်းဂီမ်း,ခိင်ခိင်ဆါ ဂီဝ်,လူဝ်းလွင်းစွင့်စမ်ခိင်စေး
ယိပ်းဂွင်းဂါင်, ကမ်တုမ်တိုဝ် ဆါင်းယိင်း ခလး လုဂ်းကွမ်း,ယိင်းဆုမ်,စပ်**

1. တိုဂ်းသူခိင်ဖုမ်းစပ်းလုမ်းဂူမ်းမိုင်းမိုင်း နှိတ်းစွမ်းမမ်းဂီမ်း, ဆင်,ဂိုဝ်ဂံာ်ခိင်ဖုမ်းတီးခိင်တိုင်ဆါင်းယိင်း တေစပ်း
ဂူမ်းပုးလံး ဆမ်တိုဝ်းမုမ်းခိင် လမ်းဂါမ်တိပ်းတတ်းဂူမ်းစပ်းဂူမ်းတွမ်း ဂီဝ်,ဂပ်းလူဝ်းခိင်ဂူမ်းလိုင်မိုင်း၊ ခိင်ဆါးတီး
တွမ်းလိမ်ခလး ခိင်လမ်းဂါမ်လိုင် ဂပ်းဂါ,လူဝ်းမုဂ်လုမ်း ဂူမ်းမိုင်းမိုင်းခလး ဂူင်းလမ်းတွမ်းတု,ဂီတ်,စုးစုး
ဂင်းဂါမ်းတပ်း၊ ဂါမ်စပ်းခိင်လမ်းဂါမ်ခလး ဂါမ်ကမ်စုးစေးစေး ခိင်လွင်းစွင့်စမ် လိုဝ်းဆံ နှိမ်းစေးမမ်းဂီမ်း,
ဂိုမ်းခိင်။
2. ပမ်ခိင်စွမ်း ဖုမ်းဆမ်းခိင်ဂူမ်းလွင်းလွင်း လုမ်းမိုင်းလုမ်းဖုး၊ ဖေ၊ဆမ်ခေတုဝ် ဖိမ်ဂါမ်တိုင်ခိင်နှိတ်းသါင်းလွမ်း
မဂု,ပိုင်ဂါမ်(A/49/587) စွင်မမ်းလမ်း ကမ်ပုးစေးတုဂ်းယွမ်းဝံဝုး-တု,စွမ်း နှိမ်းဖုမ်းတီးခိင်တိုင်ဆါင်းယိင်း
စပ်းဂူမ်းနှိတ်းသါင်းပုးဆမ်တိုဝ်းမုမ်း ခိင်လမ်းဂါမ်တိပ်းတတ်းလွမ်းလူဝ်း ဂုးစေးစေးလွင်းစွင့်စမ်ခလး စပ်းလု
နှိတ်းသါင်းလွင်းခိင်ယိမ် ဆမ်။ ။
3. တိုဂ်းသူခိင်စွမ်း ဖုမ်းဆမ်းခိင်ဂူမ်းလွင်းလွင်း ထိမ်ပမ်ခိင်ဆါင်းယိင်းနှိတ်းဂါမ်လွမ်းခိင်လုမ်းမမ်းလမ်း၊ မိုမ်ဆင်,
ဖုမ်းတီးခိင်တိုင်(ကထူး)လမ်း,လံးပီဂ်,ပိုင်းစပ်းခလးသင်၊ ကမ်တိုင်တိုင်နှိတ်းသါင်းဆုးဂါမ်တီးခိင်မမ်း လမ်း
(ဖုင်းတီးလမ်း,လံး)စပ်းခလး တုဂ်းယွမ်းတီးလိုဝ်းပိမ်မိုင်းဖုမ်းစပ်းလုမ်းလိုဝ်းဆမ်ဂေး နှိမ်းသု,ဂူမ်းပုးဖုမ်းတီး
တိုင်တိုင်စပ်းသိုင်,ထိုင်တီး ဖုမ်းဆမ်းခိင်ဂူမ်းလွင်းလွင်း တု,တေပိမ်,လိမ်းလံးပမ်သံမံာ်လွမ်းပိုင်မမ်း၊ မိင်,ပုတ်းဂမ်
ကပ်ပုမ်းဖုမ်းဂု, ခိုတ်းခိုတ်းလမ်းလမ်း ။
4. လိုဝ်သေဆမ် တိုဂ်းသူခိင်ထိုင် ဖုမ်းဆမ်းခိင်ဂူမ်းလွင်းလွင်း စပ်းလုတိုဝ်းစွမ်းတိုတ်းကမ် တွမ်းဆါင်းယိင်း ခလးလွံး
ထိမ်ယုဂ်ယွင်းဆါင်းယိင်း ကမ်စပ်းဂူမ်းပုးခိင်လမ်းဂါမ်လုမ်းမိုင်းလုမ်းဖုး၊ ကမ်ဂါမ်ခိင်ပိုမ်,စမ်, လွင်းနှိတ်းလွမ်း
ဆုးတီး၊ ပိုင်လိုင်မမ်းခိင်စေး ဆုးလိမ်သိုဂ်၊ ခိင်စေး ဖုမ်းလိပ်းနှိမ်းပံးသိုဂ်းစပ် ခလး သိုဂ်းဂါမ်ဖေ, ဂူမ်းမိုင်း၊
လိုဝ်းနှိတ်း ဂါမ်သုမ်,လံးသုမ်,ပိမ်ဂူမ်းခလး လိုဝ်းမိမ်ဆမ်လု ဂီဝ်လူဝ်,လုလုလွင်းပိုင်ပိမ်ဂူမ်းဆမ် တိုဂ်း
သူခိင်စွမ်းဂုတိုင်တိုင်ပမ်တု,စပ် ။
5. တိုဂ်းသူခိင်စွမ်း ဂွင်း,သီ,ဖေ,ဂူမ်း,လုမ်း စေးဂါင်လုကမ်ဂမ်,ထိမ်လွံးဂူမ်းနှိတ်းသါင်းလွမ်းခလး ပမ်ခိင်တိုင်,တိုမ်,
လွမ်းလူဝ်းစပ်းဂုလုးတိုင်စွမ်းကမ်,လိပ်,ယိင်း/လံး (Gender) ခိင်ဂါမ်ခိင်ထိင်းသိမ်း လွင်းခိင်ယိမ်ဆမ်
သေခလး တိုဂ်းသူခိင်ပုးဖုမ်းဆမ်းခိင်ဂူမ်းလွင်းလွင်း နှိတ်းပမ်စွမ်းမီးစေးမမ်းဂီမ်း, ဆိုင်ဖိမ်ဂါမ်နှိတ်းသါင်းလွင်း
လွမ်းပိုမ်စမ်,တီးသင်,ထုဂ်, ဆုးတီးလုသေကမ်,ဝုး ပုးတင်းကမ်,လိပ်,စေး ယိင်း /လံး ပိမ်တွမ်းလု တွမ်းဆမ်။
6. တုဂ်းယွမ်းထိုင် ဖုမ်းဆမ်းခိင်ဂူမ်းလွင်းလွင်း နှိမ်းလွံးထိမ်ပမ်တီးမိုင်းဖုမ်းစပ်းလုမ်းစပ် ပမ်စေးစေးတိုင်
(Guidelines)ခလး ခိုင်းစွင်ကမ်လုဝ်,လု, တိုဝ်းခိင် ပါင်သွမ်ဖိုဂ်းဖုမ်းတု,စုးဂင်း၊ သုမ်,လံးတီးလုဝ်,ဆါင်းယိင်း
ဂီဝ်ပုးတင်းတီးလမ်း,လွင်း တွမ်းဆါင်းယိင်းဂူမ်းပုးခိင် ဂါမ်ထိင်းသိမ်းခလးဂါမ်ပုဂ်ပိုင်လွင်းခိင်ယိမ်တင်း
သိင်းဆမ် ဖေတ်းမုဂ်,မိုင်းဖုး စပ်းလုမ်းလိုဝ်းဆမ် နှိမ်းလွံးဂူမ်းပုးခိင် မိုမ်ဆင်,ပါင်သွမ်ပမ်တိုင်ဂူ, လွင်းတင်းပိမ်
ဂီတ်,လိပ်(HIV/AIDS) တီးခိင်ပါင်သွမ်လမ်းခိုဝ်းတိုင်ဂပ်, လိုင်းမိုင်းလုဆမ် တု,သိုဂ်းခလးသိုဂ်း
ဂူမ်းမိုင်း ကမ်ဂါင်နှိမ်းတု,စေးတေပုဆုးသိုဂ်းသေကမ်,ဂုး လိုဝ်ဆမ်တုဂ်းယွမ်းတီး ဖုမ်းဆမ်းခိင်ဂူမ်းလွင်းလွင်း
နှိတ်းစွမ်းဂမ်ဂီမ်မမ်းဂိုမ်း တု,ဂူမ်းမိုင်းကမ်နှိတ်း ဂါမ်လွမ်းလွင်းခိင်ယိမ်စပ် လံးစုပုဖိုဂ်းသွမ်ပါင်သွမ်
ကမ်မိုမ်ဆင်,ဂမ်။

7. တိုက်သူဆီး မိုင်းဖုန်းစစ်လုမ်းမိုင်းလုမ်းဖျာ့စပ် စတိုးလိုက်တိုးရှိုး ယေးငိုဆီးတွင်းစပ် လှုံ့မာ်းတိုင်းတွမ်းမား
စလးသင်၊ ပံးရှူးတင်းမေ့စလး လွင်းထွက်ပမ့်ဂမ့်ဂ်မ့်လွဲးထီမ်ပခဲတင်၊ကခဲ၊ ဆင်၊ရှိုပ်တေပီခဲဖွမ်းလီ တျးဆိုး
ပင်သွမ်းပခဲတင်းရှူးလွင်းယိုင်း/လံး (Gender) ဆခဲ၊စလး ကိတ်၊ပုးတင်း လိုင်းကပ်ပုမ်းဖွမ်းဂီပ်၊ဂပ်းလူလုး
ငိုဆီးဂွင်ဂင်စလး၊ ဂခဲတင်းဖီခဲဂခဲတင်းလိုင်းဆခဲစလးသင်၊ ဆိုးစေးလိုင်းဆံ့၊ ငိုဆီးဂွင်ဂင်လုမ်းဖျာ့၊ တျး
ဆင်းယိုင်း၊ ငိုဆီးဂွင်ဂင်လုမ်းဖျာ့၊ တျး လုက်ကွမ်း၊ လုမ်း(UHCHR)ဂေ့၊မသိုဆဲ၊ လုမ်းမိုင်းလုမ်းဖျာ့၊ကခဲလွဲး
တျးရှူးပံး ဖေးစလးတင်၊လုမ်း လိုင်းကခဲဂီပ်၊စွင်း ဂပ်းဂံ၊လွမ်းဂခဲ တင်းသီင်း လိုင်းဆခဲ။

8. တိုက်သူဆီး လိုင်းဖုန်းစစ်ပုးရှိုက်သင်းလွမ်း မိုင်းစစ်ရှိုးခိုဆီးကုပ်၊ကွင်း လေ့၊လပ်းဂခဲစလး ဖေ့၊ဆမ်၊စဆ
တူပ် စေးတူက်လုင်းလွင်းငမ်းယီခဲလိုင်းဆခဲ ဆင်၊ရှိုပ်တေရှပ်၊ရှင်းမာ်းမခဲမား တင်းရှမ်းကမ်၊လီဂ်၊ယိုင်း/ လံး
(Gender) စလး ပိုင်လုင်မခဲ ကခဲစစ်ပုးဆိုးစေးလိုင်းဆံ့.... (ဂ) ရှိုးယွမ်းရှပ်မာ်းမခဲပခဲ လွင်းတင်းလုင်၊
ခိုက်ခါး ဆင်းယိုင်းစလး လုက်ကွမ်း၊ယိုင်းဆုမ်၊စပ် မိုင်းဖွင်းယမ်းသုင်၊မိုင်းခိုဆီးမိုင်းတီးယူ၊ဂပ်၊စပ် ခိုဆီးစလးသင်၊
ပုက်ပွင်စပ်ခိုင်တမ်းဝင်းပခဲတီးယူ၊သင်းစပ်ခိုဆီး စလးသင်၊ မူဆဲ၊စမးပခဲ တင်းရှပ်၊ဂမ်လီခိုဆီးစလး လူလွမ်
လုမ်းလုးခိုဆီး ဝံးလင်ပီခဲပခဲရှပ်လွင်းစွင့်စမ်ယဝ့်သေ မိုင်းခိုဆီးပုက်ပွင်ဂေ့၊သင်း ခိုဆီးဆခဲ။ (စ) တိုက်ဆိုင်
ပခဲဂခဲတင်း ကခဲဂမ်လွဲးတီး ဆင်းယိုင်း ဆိုးမိုင်း ကွမ်းဂခဲစတ၊ရှိုက်လွင်းငမ်းယီခဲစလး လွင်းဂခဲတင်းသိုပ်၊
တမ်းလီခဲ၊ပီခဲတီးပိုဆဲစမ်၊ဆေးတီး တျးရှူးစေးစေးလွင်း စွင့်စမ်စလး ဆင်းယိုင်းလိုင်းစစ်ပုးရှိုက်သင်း
ဆိုးဂခဲဖေ့၊ဆမ်၊စဆတူပ် လွမ်းဆင်၊စေးတူင်းလုင်းလွင်းငမ်းယီခဲမီးဆခဲ။ (င) တိုက်ဆိုင်ပခဲရှိုး ဆီဆီးဆေ့လွင်း
စရှုးဂင်းဆိုင် သုဆဲ၊လံးသုဆဲ၊ပီခဲဆင်းယိုင်းစလး လုက် ကွမ်း၊ယိုင်းဆုမ်၊စပ် ပိုင်လုင်မခဲဆင်းယိုင်းတင်း ဂပ်းဂံ၊
လူလုး ပိုင်မံးမီး စွတ်၊ဖွတ်းဝမ်းမိုင်း၊ ပက်ပိုင်လိုက်တင်း၊ သိုက်ရှမ်းပလိက်စလးတီး တိုက်တတ်းကမု၊လိုင်းဆခဲ
သေစလး တူက်ယွမ်းထိုင်ဖုန်းစစ် ရှူးပုး တူင်ဆိုင်လွမ်းစပ် ရှိုးစရှုးဂင်းပခဲဆခဲယူ။

9 တျးတေစရှုးဂင်းပခဲ ဆိုင်ဆင်းယိုင်းစလး လုက်ကွမ်း၊ယိုင်းဆုမ်၊စပ်ဝံ့။ မိုင်းဆင်၊ရှူးခါးရှူးမိုင်းသေစလး
လွမ်းဆင်၊ပုမ်းဖွမ်းကခဲလုက်၊လံးရှိုက်လွမ်း ဂီပ်၊ဂပ်းလူလုးသုဆဲ၊လံးသုဆဲ၊ပီခဲရှူး ကခဲဂပ်းဂံ၊ဂခဲ တင်းမံးမီး
ရှူးမိုင်းမိုင်းမီးဝံ့လိုင်းဆခဲ ပိုင်လုင်မခဲဂီပ်၊ဂပ်းကခဲမီးပုးတိုး စေးတူက်လုင်း(ရှိုးဆီ၊ပုး)မိုင်း 1949 စလး
စေးကခဲထီမ်သို၊ထီင်းမိုင်း 1977 ဆခဲစလးသင်၊ စေးတူက် လုင်းဂီပ်၊လူလုး ရှူးမံးပံးဖေး မိုင်း 1951 စလး
စေးထီမ်သို၊ထီင်းမိုင်း 1967 ဆခဲ စလးသင်၊ စေးတူက်လုင်း ဗေ၊ရှင်၊သီ၊ရှုမ်၊လုမ်း-မံး(5)-မံးလိက်ကွက်၊
(SC/6942) ပင်ဂမ် ဂမ်းထီ 4213 (PM) ဝမ်းထီ 31 လိုခဲကွက်၊ထူပ်၊ပိုင် 2000 ဂီပ်၊လူလုး လွင်းတျးတေ
ယု၊ပီတီး ကခဲလှံ့၊တိုင်းလွက်လံးရှူးမိုင်းမိုင်း သေစလး လီဂ်၊စလေဆဲထာဆဲဆင်းယိုင်းစပ် မိုင်း 1979 စလး
စေးကခဲထီမ် ထီင်းမိုင်း 1999 ဆခဲစလးသင်၊ စေးတူက်လုင်း လုမ်း မိုင်းလုမ်းဖျာ့ မိုင်းပီး 1989 ဂီပ်၊လူလုး
သုဆဲ၊လံးသုဆဲ၊ပီခဲလုက်ကွမ်း၊စလး စေး ကခဲထီမ်သို၊ထီင်းသွင်စေး မိုင်းဝမ်းထီ 25 လိုခဲမေ၊ ပီး2000
ဆခဲစလးသင်၊ ကခဲလတ်းပုးမားဝံ့လိုင်းဆခဲ.... တူက်ယွမ်းစလး တိုက်သူဆီးပုးမုက်၊လုမ်းပု၊တီးတင်းသီင်း
ကခဲဂီပ်၊စွင်းလွင်းစွင့်စမ်ပခဲရှပ်ဆိုးစေးယိုင်းဂွင်းဂင်၊စပ် ရှိုးယုမ်၊ယမ်ဆပ်ထိုင်မံး မီးပက်ပိုင် လုမ်းမိုင်း လုမ်းဖျာ့
မီးဝံ့ဆခဲတီမ်ထုဆဲ၊ သေမပ်၊ဂျး ဝံ့ဆမိုင်းသို၊လှိုင်စိုင် စေးတိုက်တတ်းဂပ်းဂံ၊လူလုး စွင်လုမ်းတြးဂျ၊လူတီး
လုမ်းမိုင်းလုမ်းဖျာ့ မိုင်းယူးဂျပ် (Europe)၊

10. တူက်ယွမ်းပုးမုက်၊လုမ်းပု၊တီးတင်းသီင်း ကခဲဂီပ်၊စွင်းလွင်းစွင့်စမ်ပခဲရှပ်ဆိုးစေးယိုင်းဂွင်းဂင်၊စပ်တွမ်းတျးဂီတ်၊
စစ လွင်းပုဆဲပီခဲ လူလံ၊ ရှိုက်ရှုးလုးဆိုင်ဆင်းယိုင်းစလး လုက်ကွမ်း၊ယိုင်းဆုမ်၊စပ်၊ ပိုင်လုင် မခဲလွင်းဂခဲလခဲ
လူလံ၊စလး တိုက်တိုင်ပုဆဲ၊ပီခဲဂျ၊မ လူလုးလွက်လံး တင်၊မိုင်းသေ လွက်လံးလွင်းပေ့၊ထုပဲဆိက်၊လက်၊လံးလံးမိုင်း
လိုင်းဆဲ မိုင်းတိုက်မီးယူ၊ပီခဲယူ၊ဆိုးငပ်းလံး ပခဲရှပ်လွင်းစွင့်စမ်ဆိုးစေးလုမ်းယိုင်း ဂွင်းဂင်၊ဆခဲ တူက်ယွမ်းတျး
တေစရှုးဂင်းပခဲယူ။

11. ဝံ့စိုက်၊ လိုက်၊ လမ်း၊ ဆိုက်လွင်းတိုင်းကန်တေ့တီးရှိုး ပွဲ၊ ဝါးစွန်းပန်းတီး၊ ဂူဆီးမီးတိုင်းဖိတ်လူလုံးလွင်းတိုင်းဖိတ်၊ ဗတ်မီးဆန်းလေးသင်၊ လိုင်းမီးပုဆိုးဖွန်းဆိုက်လွင်းဖိတ်မူလုပ်၊ လာင်းစိုင်းရှိုးသုတ်းသီင်းဆန်း၊ ဆင်၊ ရှိုက်တေပန်းတါမ်၊ ဗတ်လံးဆန်းလေးသင်၊ လိုင်းမီးတိုင်းဖိတ်လူလုံးကန်ထုတ်၊ ဂျ၊ လဝုတ်းစတ်းစွာလွင်းသုဆ်းလံးဂူဆီး၊ လိုင်းပုဆိုး၊ ပီဆ်းရှိုက်တိုင်းဖိတ်၊ မိုင်းဖွင်းယါမ်းတိုက်၊ ပီဆ်းသိုက်းသိုက်ယူ၊ ဆန်း လေးသင်၊ ကိတ်၊ ပုးတင်းပုဆိုး၊ ပီဆ်းလူလံးရှိုက်၊ ရှာ၊ လာ၊ ဆိုက်ဆင်းယိုင်းလေး၊ လုတ်းကွန်၊ ယိုင်းဆုမ်၊ ဗတ် လူလုံးဂျ၊ မဆန်း၊ လေးသင်.... ကိုင်ဆိုက်လွင်းလိုင်းဆ်း၊ သေလေး၊ ဝံ့ဆမ် ဆက်၊ ပန်ရှိုင်းကီးဆိုက် ဖုန်းမီးပုဆိုးဖွန်းလူလုံးပွင်လိုင်းဗတ် လွင်းလူဝ်၊ တျ၊ စရှ၊ ဂင်းရှာမ်းတါပံးလံး လိုင်းမီးတိုင်းဖိတ်ယူ၊ သေလေး၊ လာင်းပီဆ်းလံး လံးစွာပွဲ၊ ဝါးစွန်းလွတ်းကမု၊ ဂျ၊ လိုင်းထုတ်၊ ဂျ၊ လဝုတ်း မီးတိုင်းဖိတ်၊ ဗတ်လိုင်းဆန်း ဆင်၊ ရှိုက်ကမ်၊ မီးလံးထီင်း ရှိုးပေးမွတ်၊ ဝါးရှာဂျ၊ ဆန်း ။

12. တိုက်းယွမ်းထိုင်တီး၊ ဖုန်းဂိတ်၊ စွင်းဗတ် ရှိုးမီးလွင်းဆပ်ထိုင်ဆိုက် မုတ်ဖုင်တူင်၊ ဝုင်းဂူဆီးမိုင်းလေးလွင်းယုမ်၊ ယါမ် ဖုင်းထိုင်းဆ်းတီးယူ၊ ဂူဆီးပံးဖေးဗတ် လေးကန်ဗတ်ဂေ၊ သာင်းရှိုက်းဝံ့လိုင်းဆန်းလေးသင်၊ ပိုင်လူင်မန်း တီးလူဝ်၊ ဆင်းယိုင်းလေး၊ လုတ်းကွန်၊ ယိုင်းဆုမ်၊ ဗတ် ကိတ်၊ ပုးတိုင်း ဖေးယိုင်းကန်ဗတ်သေလေး၊ စိုမ်းစမးဝုဆ်းစွပ်း ထတ်းသာင်စိုမ်း ဖေးတီပံးတတ်း ဂွင်၊ သီ၊ ဖေ၊ ရှုမ်၊ လူမ်း မံ၊ 1208 (1998) မိုင်းဝမ်းထို 19 လိုဆ် ဆူဝ်၊ ဝိမ်၊ ပိုင်းဆန်း ။

13. ပန်ရှိုင်းရှိုးလိုင်းဖုန်းဗတ်းရှုမ်းပုးဗတ်တိုင်းသီင်း ဆ်းဖိတ်ဂါဆ် ရှုမ်းသိမ်း ဂွင်းဂင်၊ လေးသင်၊ ယျဂပီတ်းကန်ပီဆ် မုတ်၊ လုမ်း လေးသင်၊ ဂါဆ်စိုမ်းစမးထုတ်၊ မေ့စိုမ်းလီဂန်လေးသင်လိုင်းဆန်း.... ထုတ်၊ လီဝုဆ်းပုး တီးပီတ်၊ ပိုင်း ဂန် လွင်းလူဝ်၊ ဆင်းယိုင်းလေးတိုင်းဂူဆီးလံး လိုင်းကန်ယိုင်းဂွင်းဂင်၊ သေယါမ်းဗတ်းပွဲးတိုက်းမုးလေးသင်၊ ကိတ်၊ ပုး တိုင်းလွင်းလူဝ်၊ ဂူဆီးလိုင်း ကန်လံးပိုင်းကိုင်လွမ်းဗတ်ဝံ့ လိုင်းဆန်းဂေ၊ ထုတ်၊ လီသိုက်၊ လို ဝုဆ်းထိုင်ပုး ယူ၊ ဆ်း။

14. ကိုင်ဆိုက်ဆ်းဖိုဆ်းလိတ်း စွင်လုမ်းမိုင်းလုမ်းဖျာ၊ တွမ်း(41)၊ ဆ်းတူင်၊ ဝုင်း မီးသုဆ်းရှိုက်းသာင်းလံးဆန်းသေ စိုင်ပွင် ရှိုက်းသာင်းမုးဂူပွတ်းလိုင်းဆန်း တေလံးဝုဆ်းဆပ်၊ သွမ်းပုး ကန်တေပီဆ်လွင်းတုမ်၊ တိုက်၊ ဆိုက်ဂူဆီးမိုင်းသေကမ်၊ ဂျ၊ ဝံ့ဆမ်၊ လိုက်းလူပွင်၊ လိုက်ဆိုက်ပိုင်ပီဆ်ဂူဆီးဆင်၊ ဂန်သေ မိုင်းဝုဆ်းပုးတျ၊ လွဲးထီမ်တူလုးထိုင်ဆိုက်ဗတ် လူလုံးကန် သင်၊ ထုတ်၊ ဂျ၊ ဆန်းဝံ့ ဆမ်ဆက်သိုက်၊ လိုက်ပုး လွင်းတီးလူဝ်၊ ဆင်းယိုင်းလေးလုတ်းကွန်၊ ယိုင်းဆုမ်၊ ဗတ်ကန်လမ်းလွင်း ဆ်းဂေ၊ တျ၊ ဝုဆ်းပုးဆန်း တူဝ်းတမ်းဝံ့ယူ၊ တျ၊ သေ၊ ကန်တျ၊ ဆန်း၊ မက်မန်းပန် လံးဖေးမန်းဂိတ်၊ ထီင်းယူ။

15. ယူ၊ တီးမုတ်၊ လုမ်းဆင်းယိုင်းဆ်းမိုင်းလေး၊ မုတ်၊ လုမ်းဆင်းယိုင်းဂူမိုင်းမိုင်း ဗတ်ဂပ်းသာဆ်တိုက်းတေ၊ ဝုပိုင်းကပ်၊ ကွင်း ဂန်သေယပ်၊ သိုပ်၊ ဂျ၊ သေလေး၊ သာင်၊ ဆိုင်း ဆ်းမုတ်၊ လုမ်းဖုန်းတိုင်တူင်ဂွင်၊ သီ၊ ဖေ၊ ရှုမ်၊ လူမ်းလိုင်းဆန်းဂေ၊ ရှိုး ပိုတ်၊ ပင်၊ စဆင်ကိုင်စွင်လုမ်းမိုင်းလုမ်းဖျာ၊ ကန်ပုးလိုက်ပုးဖေးဆိုက် လွင်းတိုင်းရှန် ကမ်၊ လီဂ်၊ စဖေယိုင်း/လံး (Gender) သေမိုင်းဝုဆ်း ပုးတျ၊ သုဆ်းလံးဆင်းယိုင်းဗတ်ဆန်း ဆင်၊ ရှိုက်တေမန်းဂိတ်၊ ဆ်းဆ်းဆ်းဂျ၊ ယူ။

16. ယွန်လူလုံးပတ်းစာတ်းလွင်းစွင်စမ်ဆ်းစဂးယိုင်းဂွင်းဂင်၊ သေ တုမ်တိုက်၊ ပုးဆင်းယိုင်းလေးလုတ်းကွန်၊ ယိုင်းဆုမ်၊ ဗတ် ဆန်းလေးသင်၊ တွမ်းတီးလမ်းဆင်းယိုင်းဗတ်ပုးဆ်းဂါဆ်ဂေ၊ သာင်းလွင်းငမ်းယီဆ်းလေး၊ ဆ်းလီဆ်း၊ ပီဆ်းဂါဆ်ငမ်း ယီဆ်ဆန်း လွင်းလီဂ်၊ စဖေယိုင်း/လံး (Gender) ထိုင်လမ်း၊ လိုက်မုတ်၊ တမ်းရှိုက်၊ လွင်းပီဂ်၊ ပိုင်းတိုင်းရှန်ထိုင်ဆ်း ဂါဆ်ရှာဖေးစဂးစံ လွင်းစွင်စမ်ပတ်းစာတ်းလေးသင်၊ ဂပ်းဂံ၊ လူလုံးလွင်းလိုင်းဆ်းသေ တျ၊ တေရှိုက်းဖေးလီပံးရှိုက်း ကန်ဆိုင်းဆိုက်ဆ်း တူက်းယွမ်းထိုင်တီးဖုန်းဆမ်းဆ်း ဂူလွင်းလွင်း စွင်လုမ်းမိုင်းလုမ်းဖျာယူ။ လိုက်သေဆန်းကဂျိုင်း ဆမ်တွမ်း ဖွန်းလီ ကန်လံးမုးတီးဖေးလီပံးရှိုက်းဆ်း စ်းရှိုးရှိုက်းဖိုဆ်းလိတ်းလံးငါဆ်း တိုင်၊ ထိုင်တီး ဂွင်၊ သီ၊ ဖေ၊ ရှုမ်၊ လူမ်းလေး၊ တူက်းယွမ်းထိုင်မန်းလဝ်းထီင်း တျ၊ တေသိုပ်၊ ပိုဆ်းစဖေပန်ထိုင် ဖုန်းဗတ်းလုမ်းမိုင်း လုမ်းဖျာ၊ ဗတ် တိုင်းသီင်း ဆန်းယူ။

17. လူဂ်.တီး သာင်.ဆိုင်.လုမ်း.ဖူး.တင်.တူင်.ကဆ်.ထိုင်.သိမ်း.လွင်း.ငမ်း.ယိမ်း.သေ တူဂ်.ယွမ်း.ထိုင်.ဖူး.ဆမ်း.ဆွဲ.ဂူး.လွင်း.လွင်း. ဗွင်.လုမ်း.မိုင်း.လုမ်း.ဖူး. တၢ.တေ.သ့.ပုး.ဆွဲ.ဖို.ဆ်.လိဂ်.လံး.ငါ.ဆ်. ကဆ်.မဆ်.လဝ်.တင်.ထိုင်.တီး.ဂွင်.သီ.ဖေ.ရှု.မ.လုမ်း. လွင်း.မိုင်း.ယွဲ.လုဂ်.ငမ်း.သိမ်း.တင်း ကမ်.လိဂ်.ယိင်း/လံး(Gender) ခလး.တင်.မိမ်း ကဆ်.ဂပ်.ဂံ.လုဂ်. ဆ်.ယိင်း.တင်း.လုဂ်.ကဆ်.ယိင်း.ဆ်.မပ် လွမ်း.ဆင်.ကဆ်.ထုဂ်.မိမ်း.သင်.ထုဂ်.ဆ်.မိ။

18. ကိုင်.ဆိုင်.လွင်း.တင်း.လိုင်.ဆ်.သေ တီ.ပံး.တတ်.ဝုး လွင်း.မိုင်.ပွင်.ရှ်.တီး.သင်.လွမ်း တူင်.တူင်.တို.ဆ်.တို.ဆ်.ဆ်.တေ သိုပ်. ထိုင်.သိမ်း.ဂျ.ယူ. ။

ရှုင်.ရှုပ်.လွမ်း.မုမ်း ဖေး.တီ.ပံး.တတ်. မံ 1325

ဖေး.တီ.ပံး.တတ် (18) ဖေး. ကဆ်.ပုး.ဆွဲ.ဂွင်.သီ.ဖေ.ရှု.မ.လုမ်း ဆ်.ဆ်.တေ -

- ◆ ဆင်.ရှိုင်.ဖူး.တီ.ဆ်.တင်.တူင်.ဆင်.ယိင်း.မပ် တေ.မီး.ဆမ်.တိုင်း.တွမ်း.မုး.ဆွဲ. ဂုး.လဆ်.တီ.ပံး.တတ်.ဂူး.မဂ်.တွမ်း တင်း. သိုင်.ဆ်. တၢ.တေ.မီး.လွင်း.မဆ်. ဂ်.ဆ်.ဂို.မိုင်း.ရှု.ဆ်. တို.ဂ်.သု.ဆ်.ထိုင်. ဖူး.မပ်.လုမ်း.မပ်.တင်း.သိုင်.ယူ.။
- ◆ တီး.လဆ်.တီ.ပံး.တတ်.ဂူး.လဆ်.လဆ်. ဆွဲ.ဂါ.ဆ်.ခဂ်.လိ.တီး.ပတိ.မတ်. လွင်း.မိုင်.မမ်.ခလး.ဂါ.ဆ်.ငါ.ဆ်. ထိုင်.သိမ်း.လွင်း.ငမ်း. ယိမ်း.လိုင်.ဆ်. ဆင်.ရှိုင်.ဆင်.ယိင်း.မပ်.တေ.မပ်.ရှု.မ.ပုး.လံ.ဆမ်.တိုင်း.မုး.ဆ်. ကိုင်.ဆိုင်.ဖေ.ရှု.မ.လုမ်း.မဂ်.ပု.ပု.ပု.ပု. ဗွင်.ဖူး.ဆမ်း.ဆွဲ.ဂူး.လွင်း.လွင်း(A-49-587) ဝါ.ငါ.ဖေ.ဆ်.ဝံ. တၢ.တေ.မို.ပု.ဆေး.သေ.ရှ်.တီး.သင်.မိုင်.ပွင်.ရှု.ဆ်. ဂမ်.ထီ.မိ. ပဆ်.ရှိုင်.မဆ်.လဝ်.ယူ.။
- ◆ မဂ်.မဆ်.ကပ်.ပဆ်.ဆေး.ဂါ.ဆ်.ပု.ဆ်.ဖွမ်း.တီး.ဆင်.ယိင်း.မပ် တၢ.ပီ.ဆ်.မုး.ဖူး.တီ.ဆ်.တင်.တူင်.မို.ဂ်.လို.ဂ်.ခလး ကမတ်. ဖွင်း.မိပ်.မပ် ဆမ်.တိုင်း.လိုင်.မုး.ဆ်. တို.ဂ်.သု.ဆ်.တီး. ဖူး.ဆမ်း.ဆွဲ. ဂူး.လွင်း.လွင်း.ယူ.။
- ◆ တၢ.တေ.ရှု.လွဂ်.လံး ပု.ဆ်.တၢ.ဆင်.ယိင်း.လိုင်.ရှု.မ.ပုး.လွင်း.ရှ်.တီး.ဂါ.ဆ်.လွမ်း.ယူ.ဆွဲ.ဂါ.ဆ်.ငါ.ဆ်.ပို.ဆ်.မမ်.ဆေး.တီး ဗွင်. လုမ်း.မိုင်း.လုမ်း.ဖူး. ဆွဲ.ခဂ်. ဆေး.လိ.ဆ်.သို.ဂ်. ကိ.ဂ်.ပုး.တင်း.ဆွဲ. ခဂ်.ဖူး.လိပ်.ရှ်.ဆ်.ဖေ.သို.ဂ်.မပ်. သို.ဂ်.ရှု.ဆ်.ဖေ. ရှု.ဆ်.မိုင်း.မပ်. ရှ်.တီး.သင်.ဂါ.ဆ်.ငါ.ဆ်.ဖေ.သု.ဆ်.လံ.သု.ဆ်.ပီ.ဆ်.ရှု.ဆ်.မပ်.ခလး ဖေ.တူ.လု.ထိုင်.ဂပ်.ဂံ.လုဂ်. လွင်း.ပိုင်. ပီ.ဆ်.ရှု.ဆ်.မပ်.လိုင်.ဆ်.... ဆင်.ရှိုင်.တေ မို.ပု.ဆေး.တူ.ဂ်.မု.ဂ်.လံ. တီး.တွမ်း.ဆင်.ယိင်း မပ်.ရှု.မ.ပုး ရှု.ဆ်.မိုင်.ဆမ်.တိုင်း. လိုင်.မုး.ဆွဲ.ဂါ.ဆ်.လိုင်.ဆ်. တို.ဂ်.သု.ဆ်.တီး. ဖူး.ဆမ်း.ဆွဲ. ဂူး.လွင်း.လွင်း.ယူ.။
- ◆ တၢ.တေ.လွံ.ထီ.မိ.ပဆ်.ဖေး.ခဆ်.တင်း(Guidelines) ပါ.သွ.ဆ်.ခလး လွံ.ထီ.မိ.ပဆ်.မိုင်.မိုင်.မိုင်.မိုင်. ကဆ်.လုပ်.လှ်.တိုင်း. လွမ်း.ပါ.ငါ.လို.ဂ်.သွ.ဆ်. ဂိပ်.ဂပ်.လုဂ်.လွဂ်.လံး.ခဂ်.ဂင်း.တၢ.ရှု.မ.လုမ်း.ခလး သု.ဆ်.လံ.သု.ဆ်.ပီ.ဆ်.ရှု.ဆ်. လွင်း.တင်း. လုပ်.မို.ဂ်.လို.ဂ်. ပု.ဆ်.တၢ.ဆင်.ယိင်း.လိုင်.ဆ်. တု.ဂ်.ယွမ်း.တီး. ဖူး.ဆမ်း.ဆွဲ. ဂူး.လွင်း.လွင်း.ယူ.။
- ◆ တီး.မတ်.လှ်.ဂမ်.လွံ.တၢ.ပီ.ဆ်.ဖွမ်း.လိ.ဆမ်.တွမ်း တီး.ဆွဲ.ပါ.သွ.ဆ်.ပဆ်.တင်း.ရှု. ကဆ်.သါ.ဆ်.မတ်.လွင်း.လိ.ဂ်.ခလး. ယိင်း/လံး(Gender) ဆ်. လိုင်.မီး.ဆမ်.လှ်.လေ.တဆ်.ဖွမ်း.သေ.မပ်.ရှု.မ.ပုး.လွမ်း.ဆွဲ.ဖေ.ယေး.ငို.ဆ်. ခလး.သင်. လွဂ်.လံး.ပိုင်.လု.ပံး.မေ.ခလး လွင်း.မိုင်.လွံ.တင်.မိမ်း.လိုင်.ဆ်. ဆင်.ရှိုင်.တေ.ဆမ်.တိုင်း.လိုင်.မုး.ဆ်. တို.ဂ်.သု.ဆ်.တီး. မိုင်း.ဖူး.မပ်.ရှု.မ.လွမ်း.မပ် တင်း.သိုင်.မိုင်.လွံ.ပဆ်.ယူ.။

သွန်ပန်ပံးရှုမေုလး ပန်စာဝ်,

- ◆ ရှမ်းသီးစှာဂင်းလွင်းစွင့်စမ်ပတိစတ်းလး ရီဝ်းလူလ်းဂါခ်ခးလိတ်း(ကမ်ဆမ်)ဂပ်းဂံးလူလ်း ဧးတီပံးတတ်း 1325 ကမ်ထုဂ်,လီရှုမေုဝံ လိုဝ်းဆမ် သွန်ပန်ပံးရှုမေု တီးဆင်းယိင်းစပ် ။
- ◆ ရီဝ်,ဂပ်းလူလ်းပံးရှုမေု,လူမံး လး မိုခ်ဆင်,ခိုင်းမံးကမ်ဂမ်တီမ်ပန်နှိုင်း ကမ်ဆိုင်သေ ကိုင်ဆိုင်ဧးတီပံးတတ်း 1325 ဆံ တေလ်းတိုဝ်းဂျုလံး လိုင်းရှိုဝ်ကမ်ဝါးဆမ် စပ်းခိုင်ပန်နှိုင်းကွမ်ဂမ်မေးရှုမံးတုမ်ဂမ်သေ ကုပ်,ကူဝ်း လာတ်း လဂမ်လံး ဆ်းစးမုဂ်.လုမ်းဆင်းယိင်း ကမ်ပီဂ်,ပိုင်း ဂမ်လံးလုမ်း။
- ◆ မိုင်းဖွင်းပိမ်ပွဲးတိုက်းသိုက်းသိုဝ်ယူဆမ် လိုင်းရှိုတ်းရှုလု.ဆိုင်ဆင်းယိင်း ဆင်,ရှိုဝ်တေမီးလွင်းတြးဖိုင်,ပိင်းလး လပွဲလွင်းပန်တု,ကပ်ပုခ်းဖွမ်း၊ ပိုင်လုင်မမ်း တု,စးလိတ်းလွင်းစွင့်စမ် ငှပ်းကုပ်,ကူဝ်းဂမ်လး စတ်းလ် တု,မိုခ်းပုဂ်းပွင်ပန်မိုခ်း ဝံးလင်ပတိစတ်းလွင်းစွင့်စမ်လိုဝ်းဆံ ယုဂ်ယွင်းပန်ဆင်,ရှိုဝ်ပေးတေဂမ်မိမ်းတိုဝ်းတင်း လွင်းလံးကမ်ပီဂ်, ပိုင်းဂမ် လံးကမ် လံးမိမ်း ။
- ◆ ဆ်းဆေးတီးတွမ်းလိမ်ရှပ်းဆံ ကမ်ယွမ်းရှပ်းမမ်းလးဂီတ်,စစစှာဂင်းပန် သုခ်,လံးသုခ်,ပိမ်ဂူခ်း၊ဆင်း ယိင်း လးလုဂ်းကွမ်,ယိင်းဆမ်,စပ် ဆမ်တေလံးလိပ်းရှိုခ်းပွဲ.တုလ်းယူ,တု,သေ,။

တု,ဖွင့်သတိလး လွင်းတမ်းဝင်းဖိမ်ဂါခ် သေရှိုတ်းသင်း

တွမ်းတီးလံးရှိုတ်းသင်းဆင်းယိင်း စပ်းရှုမ်းပုးဆ်းဂါခ်ဂေု,သင်းခမ်းယိမ်လးတုဝ်ထုမ်းစပ်လိုဝ်းဆမ်သျှ,ပုးဆ်း ရွင်း ဂါခ်စာဝ်,သိုဝ်,သေ စဆမ်မံးစတုဝ် ရှိုခ်းပိမ်စးကွမ်,ဂျု, ။

- ◆ ပိုခ်ဖေဝ်,ကွမ်,စာဝ်,
- ◆ ဂပ်းဂံးလူလ်းလံးရှိုတ်းလံးသင်းပိုခ်စာဝ်,
- ◆ ဧးစတေတင်း လွင်းဂါခ်ခမ်းရှိုတ်းသင်း
- ◆ ဖိမ်,ရှင်းကမ်တိတ်းဖေု လး စိပ်းရှင်းတီးမံးတွင်း
- ◆ ကမ်ပုးပုင်,ရှင်းလးရှင်းလူဆ်းစပ် သျှ,ပုးမိုဝ်းသင်,ထုဂ်,သေလး တင်း ဝိုပိပ်စပ် လးဖိုခ်လိဂ်းဖိုခ်လံးစပ် လိုဝ်းဆမ် ....
- ◆ တု,လိုဝ်းဖေဝ်,ပံးရှုမေုကမ်,ခိုတ်းမိုခ်ပိုခ်းဆမ် ရှိုတ်းကွမ်,ကမ်မီးပုးရှင်းမီးသိုင်၊ ရှင်းတုဝ်၊ ကမ်ရွင့်သီ,တီ,ဂူမ်, (CD-ROM) ကမ်တေသင်,ထုဂ်,လိုဝ်းဆံ၊
- ◆ မိုင်းတီမ်းလွင်းဂပ်းဂံးလူလ်းပတိစတ်းလွင်းစွင့်စမ်လိုဝ်းဆမ် လူဝ်,လံး တီမ်းသျှ,ပုး လွင်းပီဂ်,ပိုင်းတင်းရှမ်ထိုင် ဆိုင်လီဂ်,စဖေယိင်း/လံး လးသင်၊ ဝံဂင်လ်လွင်းလုဂ်းမမ်းဆိုင်လိုဝ်းဆံ တီမ်းလိဂ်းသုင်,ထိုင်တီး ရွင်းဂါခ်ရှင်း စာဝ်,သိုဝ်,စပ်။
- ◆ ဆင်,ရှိုဝ်ဆင်းယိင်းတေလံးစပ်းပုးဆ်းဂါခ်ဖေဝ်,ရှုမံး,လူမံးလး ဂါခ်လွင်းခမ်းယိမ်ဆမ် ဖွတ်းရှိုခ်းပန်လုမ်းကမ် တိုတ်းလမ်မံးမီး ဆ်းဆေးတီး တွမ်းလိမ်လပ်းဂပ်,ဆမ်၊
- ◆ ဂမ်လွဲးပန်ပိုခ်းရွင်ဂင် တု,ဆင်းယိင်းစပ် လိုဝ်းကမ်စတ်းလ်ရှိုတ်းသင်း လွင်းခမ်းယိမ်ယူ, တီးဆ်း ဆေးတီး ပိမ်ပတိစတ်း လွင်းစွင့်စမ်ယူ, လိုဝ်းဆမ် ။

မူ,ပိုင်ဝါ,တၢ. ကဆံတေပေ့.ယွမ်း

- ◆ သူင်,ထိုင်ဗိုခ်လိက်; ဧးတုဂ်းယွမ်းလးဧးယိုခ်းယွမ်းတီး ကဆံမီး ဗးတုဂ်းဂၢမ် ဖုးဆမ်းဆွဲးဂူးလွင်းလွင်း ဂေ့.ပီခ်ဗုးကွမ်ဂွမ် ဂွင်းဂၢမ် ဗးဆံဂၢမ်ထိုင်သိမ်းလွင်းငမ်းယီခ် ကဆံဂွင်္ဂိုဝ်းဝါး ဂျိမ်း -မေ့,ဂီ, ဂူးဂၢမ်,ဆူဝ်, (Jean -Marie Guehenno) ဆဆံ့သူင်,မိုဝ်းလွမ်း ဆင်, ဂွံခ်းလိက်;ကဆံမီးပုးတုးဆံ့သေဂမ်း။

Jean Marie Guehenno
Room S- 3727 B, United nations, New York,
NY 10017

- ◆ ဂမ်းသိုပ်, တိတ်းတေ့,တီးလိုင်ပီခ်ဗုးတီပံးတတ်းပဆံ့ဆွဲး လုမ်းမိုင်းလုမ်း ဗုး ဗပ်ဆဆံ့ဂမ်းသိုဝ်း။ (တူဂ်းတီး - <http://www.peacewomen.org/un/basics/map.html>)
- ◆ ဂမ်းသိုပ်,တိတ်းတေ့,တီး ဗုးတၢင်တူင်လိုင်မိုင်း ကဆံဗပ်းပုးဆွဲး လုမ်း မိုင်းလုမ်းဗုးဆဆံ့ဂမ်းသိုဝ်း ။ (တူဂ်း-<http://www.peacewomen.org/contacts/conindex/map.html>)
- ◆ ဂမ်းသိုပ်,တိတ်းတေ့,တီး လူင်ပွင်လိုင်မိုင်းလဝ်းဂပ်, ဂမ်းဂါ,လူဂ်းကဆံ့သူင်,ဂျု,တပွဲသိုဂ်း တီးဗးဆံ့ဂၢမ်ထိုင် သိမ်း လွင်းငမ်းယီခ် ဆွဲးလုမ်းမိုင်းလုမ်းဗုးဆဆံ့။
- ◆ ဂွံပုးထုမ်းကုပ်,ကွမ်းဂဆံတီး လုမ်းမုဂ်းလုမ်းလူလွမ်တူဂ်းထိုင် ဂ်ပ်,ဂပ်းဂူးဆံးပံးဗေး လုမ်းမိုင်းလုမ်းဗုး (UNHCR) သေခိုခ်းတူဂ်းကဆံ ဗေ့,ဆမ်ဗေ့,တူဂ်းဂ်းသၢင်းဂၢမ်ငါးဆံ့လွင်းစု.ဂင်း ဆၢင်းယိုင် ဂူးဆံးပံး ဗေးဗပ်လွမ်းဆင်,ဧးစုးဆသီခ်းတၢင်းစွင်မုဂ်းလုမ်းလူလွမ်တူဂ်းထိုင်ဂ်ပ်,ဂပ်းဂူးဆံးပံးဗေး လုမ်းမိုင်းလုမ်းဗုး (UNHCR) ဗပ်တမ်းဝါး ဝံဆဆံ့။
- ◆ တိုတ်းကဆံတမ်းဝါးမံမီး ဧးစုးဆသီခ်းတၢင်းလွမ်းဂဆံတင်းဗုးဂ်းတီး ဂၢမ်လွမ်းမုဂ်းလုမ်းလူလွမ်တူဂ်းထိုင် ဂ်ပ်,ဂပ်းဂူးဆံးပံးဗေးလုမ်းမိုင်း လုမ်းဗုး.(UNHCR) ဗပ်ကဆံမီးယုးဆွဲးမိုင်းလဝ်းဂပ်,ဆဆံ့ ဂ်ပ်,ဂပ်း လူဂ်းတွမ်း တၢ, လုမ်းလုးတူဂ်းထိုင်လး စု.ဂင်းပဆံလုဂ်းကွမ်, ဂူးဆံး ပံးဗေး ဗပ်ဆဆံ့ ။
- ◆ တိုဂ်းသူခ်းယိုခ်းယွမ်းထိုင် ကမတ်းဗွင်းဗပ်ဆွဲးမိုင်း ဆင်,ဂိုဝ်တေတမ်း ဝါးလံး မံမီးစိုဂ်းလိုဂ် တၢ,ဆၢင်းယိုင်ဗပ် လွင်းငမ်းယီခ်လး လွင်းဂွမ်,လုမ်းဆဆံ့ တေလံးပုဂ်းတိုခ်း,သူခ်းတုမ်ပုးယုး။
- ◆ ပုခ်းတၢ,ပၢင်သွမ် ဆင်ဂိုဝ်တေမီးမုးတၢင်းဂွမ်ကမ်,လီဂ်,ယိုင်/လံး ဂျု,ဆဆံ့ ဂ်းကွမ်,မုဂ်းစွင်မိုင်းလွ်းတိုဝ်း ကဆံ ပီခ်လွင်းဂမ်လွဲးတၢ,ဆွဲး ပၢင်သွမ် ကဆံတေထုဂ်,မိခ်းတၢင်းငမ်းလံးဆးတီးလးဗုးထိုင်လွင်းဂွမ်။
- ◆ ဧးတုဂ်းတတ်းမံ 1325 ဆံ့ဂွဲးပိုခ်ဗုးထိုင်တီး ဗုးတီမံးတမ်းဝါး မူ,ပိုင်ဝါ,တၢ.ဗပ်လး ဗုးတီပံးတတ်းဗပ် လိုင်ဆဆံ့။
- ◆ ဧးတုဂ်းတတ်း 1325 ဆံ့ ပိခ်,ပီခ်ဗုး,သု,လဝ်းဂပ်,သေ သူင်,ထိုင်တီး (info@peacewomen.org) ဗပ်ဆဆံ့။

- ◆ ရိပ်,ဂပ်းလူလုးလွင်းပူဆ်,ပိဆ်ပဂ်းပိုင်မံးမီးဂူးမိုင်းမိုင်း၊ ပူဆ်,ပိဆ် သုဆ်,လံးသုဆ်,ပိဆ်ဆင်းယိင်းလေးလုးကွဆ်, ယိင်းဆုမ်,စပ် လိုဝ်းဆဆ် တေလံးဂိပ်းဂွမ်သဂ်းသေ,မဆ်းတိတ်းတေးလေး တေလံးဂိတ်းလွင်းသါဆ်းစတ်းလိုဝ်းဆဆ်။
- ◆ ဂိတ်းရှ်းရှ်းထိုင်လိင်းလိင်းမုးဆိုင်လွင်းဆင်းယိင်းစပ်စတ်းရှ်းရှ်းသါး ယူ,လိုဝ်းဆဆ် လွမ်းဆင်,လံးသုင်,စာပ်, ငါဝ်းလေး စေးမုဆ်းလိုဝ်းဆ်း (info@peacewomen.org) စပ်ဆဆ်ဂျ,တျ,သေ,။

လွင်းတိတ်းတေး,ဂပ်းသါဆ်းလေး လိတ်းလံးစာပ်,ငါဝ်း

- ◆ တိတ်းတေး,ဂပ်းသါဆ်းလွမ်းမူ,လုမ်းဆင်းယိင်းတါင်,လုမ်းလေး ရှမ်းရှမ်းဂိတ်းသါးလွမ်းစပ်တျ,သေ, ။ (တူလုး-<http://www.peacewomen.org/contacts/conindex.html>)
- ◆ ရိပ်းဂွမ်စေးမုဆ်း လေးသိုပ်,ပိုဆ်းပေးပဆ် ကဆ်ဂိပ်,ဂပ်းတျ,ဆင်းယိင်းလွင်းငမ်းယိဆ်လေး လွင်းရှမ်း,လုမ်း လိုဝ်းဆ်း။
- ◆ ဂေ,မသိုဆ်,ဂိပ်,ဂပ်းဆင်းယိင်းလေးသင်၊ တါင်းမုဂ်လုမ်းဆင်းယိင်း တါင်,လုမ်းလေးသင်၊ မုဂ်လုမ်းကူလုးလီ လမ်,လွင်း ဂပ်းဂံ,လူလုးမူ,ပိုင် ဝျ,တျ,လေးသင် လိုဝ်းဆဆ်လိတ်းလံးပိဆ်,ပံ,ဂဆ်တါင်းရှူးလေး တူပ်ထူပ်း စပ်တီး ဝါင်ဂုမ်(CSW) ။

–စိဆ်းတေး,စေးယိုမ့်တိုမ်းသို,ပဆ်ထိုင်,တါင်းဝူဆ်,ရှမ်းထိုင်လဝ်းဂပ်,ဆဆ်, တီး (info@peacewomen.org) ဆဆ်သေဂမ်း။

{ ပါင်ကုပ်,ကူဝ်းမိုဝ်းဆ်းဂမ်းထီ. 46 ရိပ်,ဂပ်းလူလုးဆင်းယိင်း လွင်းငမ်းယိဆ် လေးလွင်းရှမ်း,လုမ်းသေလေး ပိဆ်တီးလုမ်း ကမ်,လွ်းလုင်ပွင်လိုင်;(NGO) ဂေ,မတီ,ပွင်ဂါဆ်းစပ် စပ်းစိုင်ဂိတ်းကွတ်းမုးပပံးယူ,ယဝ် } }

ဗိုဆ်းကိုင်- <http://www.peacewomen.org/un/sc/1325.html>

Translation , Layout & Editing by
Shan Women’s Action Network (SWAN)

မုက်.လုမ်းငဝ်းဂေၤအာင်းယိင်း(မိုင်းမာမ်း)

*မုက်.လုမ်းငဝ်းဂေၤအာင်းယိင်းမိုင်းမာမ်းဆံ့ ပီဆံ့မုက်.လုမ်း အာင်းယိင်းလၢဝ်း နိုဝ်းစဝ်လံာ်လုမ်းကဆံ့ပိုဆံးဖေၤ,လင်ကမ်,မိုဆံးဂဆံးဆဆံ့ မးလု.တုမ်ရှမ်းရှမ်း သေစွတ်,ဗွတ်းဝံ ပီဆံ့လုမ်းကဆံးတၢင်းသုတ်း ယူ,ယဝ်။
ဆံးငဝ်းဂေၤလုမ်းအာင်းယိင်းဆံ့ စဝ်းပးလုမ်းအာင်းယိင်းလိဝ်းမီးလွမ်းလီဆံ လိဆံးလပ်းဂဆံးဝံတၢင်း မိုင်းပိဆံးဂလးတေ့ၤ။
မိုင်းကိဆံး,တီးယးလး မိုင်းထံးဆဆံ့ (11) လုမ်း စဝ်းရှမ်းပးဝံသေ စတ,လု.ဗွတ်းရှံးမး မိုင်းဝဆံးထီ. 9၊ 12၊ 1999 ဆဆံ့ယူ,ယဝ်။

*မုက်.လုမ်းငဝ်းဂေၤအာင်းယိင်းမိုင်းမာမ်းဆံ့. ရှိတ်းသၢင်းတူင်ဆိုင်လွမ်းဆံးဂါဆံ ဆင်,ရှိတ်လဆံ့ထၢဆံးအာင်း ယိင်းတေ့ၤဆံး သၢင်းစိုဆံးသုင်မးလး ဆမ်ဂတံ့တံမ်ထုဆံးမးသေကမ်,ဂး တု,တေပုဂ်းပွင်ယုဂ်းယွင်းပဆံးဆမ်ဂတံ့အာင်းယိင်း စလးသင်၊ လုဂ်တီးသုဆံးတုမ်စဝ်းရှၢဂဆံ၊ လိပ်းရှံးဂိပ်းရှၢစးမုဆံး၊ ဂါဆံဂိပ်းသိမ်းမံာ်တွင်းဝံစလး မဂ်းမံာ်တၢင်း,ဖိုဆံးဝံသေယဝ် သင့်ဆိုင်၊ ဂါဆံတူင်ဆိုင်တု,လံးတီးမုဂ်,ဂဂေ,လီ,မးလးသင်၊ လွင်းငမ်းယိဆံးစလး လွင်းစဝ်းရှၢထုဂ်,မေ့စိုဆံးလီဂါဆံ စိုဆံးဆံးလိဝ်းလၢတီးစလးသင် ကိဂ်,ပးတၢင်းတွမ်း ဂါဆံတၢင်း,မိပ်းလိဝ်းဆဆံ့ ဆင်,ရှိတ်အာင်းယိင်းစဝ်းပးတူင်ဆိုင်ရှိတ်း သၢင်းလွမ်း ဆမ်တိုဝ်းမးလိဝ်ဂပ်,ဆဆံ့ လုမ်းငဝ်းဂေၤအာင်းယိင်း(မိုင်းမာမ်း) ဆံ့ စဝ်းလုင်တူင်ဆိုင်ရှိတ်းသၢင်းလွမ်း ယူ,ယဝ်။

Women's League of Burma (WLB)
PO. Box 413 GPO Chiang Mai 50000 Thailand

wlb@womenofburma.org

www.womenofburma.org

